

Poznań, 2 lipca 2012 r.

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

PS-I.431.13.2012.3

Pan
Mirosław Paterczyk
Wójt Gminy Kotlin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 16 w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 175 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.) oraz § 12 Porozumienia zawartego 14 stycznia 2011 r. pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim a Gminą Kotlin, w dniach od 28 maja do 5 czerwca 2012 r. została przeprowadzona w Urzędzie Gminy Kotlin kontrola w zakresie wykorzystania i rozliczenia dotacji na realizację programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” wynikającego z Porozumienia zawartego 14 stycznia 2011 r. pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim a Gminą Kotlin na podstawie art. 14 ust. 4 ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259 ze zm.). W związku z powyższym, na podstawie art. 47 ustawy o kontroli w administracji rządowej, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Czynności kontrolne przeprowadził, na podstawie upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego nr KN-II.0030.261.2012.1 z 15 maja 2012 r., kontroler – Jolanta Szaniawska, starszy specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu. Jednostka kontrolowana została poinformowana o przedmiotowej kontroli pismem nr PS-I.431.13.2012.3 z 15 maja 2012 r.

Celem kontroli była ocena jednostki kontrolowanej w aspekcie wywiązywania się z zawartego z Wojewodą Wielkopolskim Porozumienia, prawidłowości realizacji programu wieloletniego *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*, prawidłowości wykorzystania otrzymanej dotacji, prawidłowości rozliczenia się z przyznanych środków, a także zbadanie rzetelności kwartalnych informacji o realizacji Programu w gminie.

Wojewoda Wielkopolski ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych sześciu nieprawidłowości i dwóch uchybień, funkcjonowanie jednostki kontrolowanej w obszarze zakreślonym celami kontroli.

W wyniku kontroli ustalono, co następuje:

14 stycznia 2011 r. Wojewoda Wielkopolski, reprezentowany przez Marię Krupecką – Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, zawarł Porozumienie z Gminą Kotlin, reprezentowaną przez Mirosława Paterczyka – Wójta Gminy, w sprawie realizacji w 2011 r. programu wieloletniego pod nazwą *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*. Do ww. Porozumienia zawarto trzy aneksy. Kwota dotacji celowej dla Gminy Kotlin na realizację Programu w 2011 r. wyniosła 179 991,00 zł. W ramach przyznanej dotacji nie wyodrębniono kwot przeznaczonych na utworzenie nowego lub doposażenie istniejącego punktu przygotowywania lub wydawania posiłków oraz dowóz posiłków. Stwierdzono, że kwotę przedmiotowej dotacji wprowadzono do budżetu Gminy Kotlin.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”*, pomoc państwa w przedmiotowym zakresie może być przyznana nieodpłatnie osobom i rodzinom, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 *ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej* (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 175 poz. 1362 ze zm.). W art. 5 ust. 2 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”* wskazano, iż rada gminy może podjąć uchwałę o podwyższeniu kryterium dochodowego, o którym mowa w ust. 1. Ponadto, zgodnie z art. 6 cytowanej ustawy, pomoc w formie posiłku może być przyznana odpłatnie osobom i rodzinom, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie przekracza kryterium, o którym mowa w art. 5. Stwierdzono, że w 2011 r. Gmina Kotlin nie skorzystała z możliwości zwiększenia kręgu odbiorców pomocy w zakresie dożywiania poprzez podjęcie uchwały podwyższającej kryterium dochodowe przy przyznawaniu tej pomocy oraz uchwały w zakresie udzielania odpłatnej pomocy w formie posiłku.

Jednostką realizującą Program w Gminie Kotlin był Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kotlinie, zwany dalej „GOPS”.

Obowiązujące przepisy dopuszczają możliwość udzielania w ramach Programu trzech form pomocy, tj. posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup

posiłku lub żywności oraz pomocy w formie świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Stwierdzono, że Gmina Kotlin realizując Program w 2011 r. stosowała dwie formy pomocy, tj. pomoc w formie posiłku oraz pomoc w formie świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności. Kontrola wykazała, że poziom świadczeń w formie zasiłków celowych na zakup żywności był w Gminie Kotlin zbyt wysoki, co nie sprzyjało realizacji celów ustawowych Programu.

Analiza decyzji administracyjnych wraz z dokumentacją stanowiącą podstawę ich wydania związanych z przyznawaniem pomocy w formie posiłków wykazała, że przedmiotowa pomoc przyznawana była osobom, o których mowa w art. 3 ust. 1 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania*. Poddane badaniu decyzje administracyjne przyznające pomoc w formie posiłku zawierają, wymieniony w art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.), katalog elementów oraz zostały wydane przez osobę upoważnioną. Decyzje przekazano osobom i rodzinom, którym przyznano świadczenie w formie posiłku zgodnie z art. 109 § 1 *ustawy Kodeks postępowania administracyjnego*.

Stwierdzono, że w 3 przypadkach na 31 zbadanych udzielono posiłków przed wydaniem decyzji administracyjnych.

Kontrola wykazała, że w 29 przypadkach na 31 zbadanych w decyzjach administracyjnych okres, na jaki przyznano posiłek określono w pełnych miesiącach nie wskazując konkretnej daty, od której przyznano świadczenie. Ponadto, wszystkie zbadane decyzje nie określają rodzaju posiłku (tj. posiłek gorący lub kanapka) oraz jego kosztu jednostkowego.

W 2 przypadkach na 31 zbadanych błędnie wskazano okres na jaki przyznano świadczenie w postaci posiłku.

Program na terenie Gminy Kotlin realizowany był w 5 jednostkach, z tego: 4 szkołach oraz 1 przedszkolu. W trzech placówkach oświatowych udzielano posiłków gorących, natomiast dwie placówki, tj. Szkoła Podstawowa w Magnuszewicach oraz Szkoła Podstawowa w Sławoszewie nie posiadają odpowiedniej bazy żywieniowej do wydawania gorących posiłków, w związku z czym udzielano posiłków w formie kanapek.

W trakcie czynności kontrolnych, 31 maja 2012 r., dokonano oględzin w Szkole Podstawowej im. M. Konopnickiej w Kotlinie przy ul. M. Konopnickiej 22 w celu ustalenia warunków, w jakich dzieci i uczniowie spożywają posiłki w ramach Programu. Dokumenty wystawione przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Jarocinie

potwierdzają, że stan sanitarny zakładu żywienia zbiorowego, tj. bloku żywienia w Szkole Podstawowej im. M. Konopnickiej w Kotlinie jest zgodny z wymaganiami. Stwierdzono, że w poddanej oględzinom placówce zapewniono odpowiednie warunki do przygotowywania, wydawania i spożywania posiłków.

W okresie objętym kontrolą Szkoła Podstawowa im. M. Konopnickiej w Kotlinie uczestniczyła w następujących programach mających na celu popularyzację zdrowego stylu żywienia:

- „Owoce w szkole”;
- „Dostawa mleka i przetworów mlecznych w ramach mechanizmu dopłat do spożycia mleka i jego przetworów w placówkach oświatowych”.

Założenia ww. programów są zgodne z celem Programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*, jakim jest upowszechnianie zdrowego stylu żywienia.

Dzieciom spożywającym posiłki w szkole zapewniono jednakowe posiłki pod względem ilościowym i jakościowym. W 2011 r. nie prowadzono badań pod względem jakości posiłków wydawanych w ramach Programu.

Na mocy art. 6a *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania*, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń albo dziecko korzystające z zajęć w ramach rocznego przygotowania przedszkolnego w szkole lub przedszkolu wyraża chęć zjedzenia posiłku, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola udziela pomocy w formie posiłku, informując jednocześnie ośrodek pomocy społecznej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania ucznia lub dziecka o udzieleniu pomocy. Powyższa pomoc, nie wymaga ustalania sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania przez ośrodek pomocy społecznej decyzji administracyjnej, a liczba dzieci i uczniów, którym udzielono tego rodzaju pomocy nie może przekroczyć 20% liczby uczniów i dzieci dożywianych ogółem w szkołach i przedszkolach na terenie gminy w danym miesiącu na podstawie wydanych decyzji administracyjnych. Ustalono, że Gmina Kotlin w 2011 r. udzielała pomocy na zasadach określonych w art. 6a *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”*, a liczba dzieci, którym udzielono posiłków na zasadach określonych w art. 6a *ustawy* nie przekroczyła 20% liczby uczniów i dzieci dożywianych ogółem w szkołach i przedszkolach na terenie Gminy Kotlin w poszczególnych miesiącach 2011 r. na podstawie wydanych decyzji administracyjnych.

Analiza decyzji administracyjnych związanych z przyznawaniem pomocy w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności wykazała, że pomoc w tej formie

przyznawana była osobom, o których mowa w art. 3 ust. 1 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania*. Osoby otrzymujące przedmiotową pomoc spełniały wymagane przepisami kryterium dochodowe. Decyzje przekazano osobom i rodzinom, którym przyznano świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności osobiście, co potwierdzały własnoręcznym podpisem. Ustalono, że decyzje administracyjne przyznające świadczenia pieniężne na zakup posiłku lub żywności zawierają katalog wymaganych elementów, określonych w art. 107 § 1 *ustawy Kodeks postępowania administracyjnego* oraz zostały wydane przez osobę upoważnioną, jednakże stwierdzono, że we wszystkich zbadanych przypadkach wśród powołanych podstaw prawnych nie wskazywano § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 2006 r. w sprawie realizacji programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania (Dz. U. Nr 25 poz. 186 ze zm.), który stanowi, że pomoc w formie świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności winna być przyznawana w przypadku braku możliwości zapewnienia posiłku lub gdy przyznanie pomocy w formie posiłku byłoby nieuzasadnione z uwagi na sytuację osobistą lub rodzinną. Ponadto, w uzasadnieniach ww. decyzji administracyjnych nie wskazywano przesłanek uzasadniających udzielanie pomocy w formie świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności wynikających z cytowanego przepisu.

Świadczenia pieniężne na zakup posiłku lub żywności przyznawano i wypłacano za okres wskazany w art. 106 ust. 3 *ustawy o pomocy społecznej*.

Wysokość przyznanych przez GOPS w 2011 r. świadczeń pieniężnych dla jednej osoby lub rodziny mieściła się w przedziale od 105,00 zł do 420,00 zł miesięcznie. We wszystkich zbadanych przypadkach przyznawania świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności w ramach Programu, wysokość zasiłków celowych ustalano na podstawie Zarządzenia Nr 11/2011 Kierownika GOPS z dnia 18 lipca 2011 r. w sprawie przyznawania pomocy w formie zasiłków na zakup żywności w ramach Programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*.

Stwierdzono, że w 2011 r. Gmina Kotlin w okresie przerw w nauce realizowała Program poprzez udzielanie posiłków oraz świadczeń pieniężnych w postaci zasiłków celowych na zakup żywności.

Kontrola ksiąg rachunkowych GOPS wykazała, że GOPS wydatkował środki własne gminy na realizację Programu w 2011 r. w kwocie 44 991,65 zł. Środki własne przeznaczono na zakup posiłków, na wypłatę świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności, zakup

naczyń jednorazowych do wydawania posiłków oraz doposażenie punktu przygotowywania posiłków w Szkole Podstawowej w Woli Książęcej.

Ustalono, że w Urzędzie Gminy Kotlin, stosownie do wymagań zawartych w § 6 Porozumienia z 14 stycznia 2011 r. oraz art. 152 ust. 1 *ustawy o finansach publicznych*, prowadzono wyodrębnioną ewidencję otrzymania środków z dotacji. Natomiast GOPS nie prowadził wyodrębnionej ewidencji księgowej w zakresie wydatkowania środków z dotacji z budżetu państwa. Wydatki sfinansowane z dotacji ewidencjonowano w księgach rachunkowych GOPS łącznie z wydatkami dokonywanymi ze środków własnych gminy na realizację Programu na kontach księgowych: 130-852-85295-3110-01, 130-852-85295-3110-03 oraz 130-852-85295-4210-02.

Kontrola wykazała, że realizacja świadczeń była zgodna z indywidualnymi decyzjami administracyjnymi przyznającymi pomoc w ramach Programu.

Skontrolowane dowody księgowe posiadają cechy określone w art. 21 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.) oraz zostały zaakceptowane i zadekretowane w wymaganej formie. Wydatki ujęto w ewidencji księgowej GOPS zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861) oraz zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 38 poz. 207).

Gmina Kotlin na realizację Programu w 2011 r. wydatkowała otrzymaną od Wojewody Wielkopolskiego dotację w wysokości 179 965,60 zł. Środki z dotacji wydatkowano na zakup posiłków, na wypłatę świadczeń pieniężnych w postaci zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności oraz doposażenie punktu przygotowywania posiłków w Szkole Podstawowej w Woli Książęcej. Stwierdzono, że zakup doposażenia za kwotę 2 627,00 zł sfinansowano ze środków pochodzących z dotacji z budżetu państwa, pomimo iż w Porozumieniu z 14 stycznia 2011 r. oraz aneksach, w ramach przyznanej dotacji nie wyodrębniono kwoty przeznaczonej na utworzenie nowego lub doposażenie istniejącego punktu przygotowywania lub wydawania posiłków.

Niewykorzystane w 2011 r. środki z dotacji w kwocie 25,40 zł zwrócono terminowo na rachunek bankowy Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu.

Zgodnie z Porozumieniem z 14 stycznia 2011 r., Gmina Kotlin zobowiązała się zabezpieczyć środki własne przeznaczone na realizację Programu w 2011 r. w wysokości nie mniejszej niż 20% całkowitego kosztu realizacji zadania. Ustalono, że w Gminie Kotlin w 2011 r. faktycznie wykonane wydatki dotyczące realizacji Programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania* wyniosły 224 957,25 zł, w tym:

- 179 965,60 zł – dotacja z budżetu Wojewody Wielkopolskiego;
- 44 991,65 zł – środki własne gminy, co stanowi **20%** zrealizowanych wydatków.

Na podstawie art. 150 pkt 4 *ustawy o finansach publicznych* Wojewoda Wielkopolski określił w § 10 Porozumienia zawartego 14 stycznia 2011 r. termin i sposób rozliczenia udzielonej dotacji. Ustalono, że Gmina Kotlin terminowo złożyła rozliczenie dotacji udzielonej w 2011 r. na realizację Programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*. Dane wykazane w rozliczeniu były zgodne z ewidencją księgową GOPS.

Kontrola dokumentów wykazała, że w 2011 r. w związku z realizacją Programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania* GOPS nie prowadził postępowań o udzielenie zamówień publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.).

Na podstawie § 11 ust. 1 *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania* Wójt Gminy Kotlin był zobowiązany do przekazywania Wojewodzie Wielkopolskiemu kwartalnych informacji o realizacji Programu w gminie. Ustalono, że kwartalne informacje o realizacji Programu przekazywano Wojewodzie Wielkopolskiemu z zachowaniem terminów określonych w § 11 ust. 1 i 2 *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania*. Sprawozdanie z realizacji Programu za okres I – XII 2011 r. zawiera katalog danych wymienionych w § 11 ust. 3 cytowanego rozporządzenia, jednakże stwierdzono, że w Dziale IV sprawozdania: *Pozostałe koszty* nie wyodrębniono kosztu doposażenia punktu przygotowywania posiłków w Szkole Podstawowej w Woli Książęcej w wierszu „*Koszt utworzenia punktów wraz z doposażeniem*”.

Na mocy art. 8 ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego *Pomoc państwa w zakresie dożywiania* Program jest realizowany w gminach, a koordynatorem Programu w gminie jest, odpowiednio, wójt (burmistrz, prezydent miasta), natomiast art. 3 pkt 3 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”* stanowi, iż w ramach Programu winny być realizowane działania dotyczące utworzenia systemu ciągłego

monitorowania skuteczności działań realizowanych w ramach Programu. Kontrola wykazała, że Wójt Gminy Kotlin podjął w powyższym zakresie następujące działania:

- analizował i opiniował sprawozdania z budżetu (w tym z realizacji Programu) składane przez GOPS,
- analizował i przekazywał do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej (za pośrednictwem Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu) kwartalne sprawozdania o realizacji Programu w gminie,
- analizował potrzeby placówek oświatowych w zakresie zaopatrzenia w sprzęt i urządzenia kuchenne,
- współpracował z placówkami oświatowymi w celu upowszechniania zasad prawidłowego żywienia,
- na bieżąco przyjmował informacje od Kierownika GOPS na temat przebiegu Programu w Gminie.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Poziom świadczeń w formie zasiłków celowych na zakup żywności finansowanych z Programu był w Gminie Kotlin zbyt wysoki, co nie sprzyjało realizacji celów ustawowych Programu.
2. W 3 przypadkach na 31 zbadanych, udzielono posiłków przed wydaniem decyzji administracyjnych.
3. W 2 przypadkach na 31 zbadanych, błędnie wskazano okres na jaki przyznano świadczenie w postaci posiłku.
4. GOPS nie prowadził wyodrębnionej ewidencji księgowej w zakresie wydatkowania środków z dotacji z budżetu państwa.
5. Ze środków pochodzących z dotacji z budżetu państwa dokonano zakupu doposażenia za kwotę 2 627,00 zł, pomimo iż w Porozumieniu z 14 stycznia 2011 r. oraz aneksach, w ramach przyznanej dotacji nie wyodrębniono kwoty przeznaczonej na utworzenie nowego lub doposażenie istniejącego punktu przygotowywania lub wydawania posiłków.
6. W sprawozdaniu z realizacji Programu za okres I – XII 2011 r. wykazano niepoprawne dane.

Ad. 1

Gmina Kotlin realizując Program w 2011 r. stosowała dwie formy pomocy, tj. pomoc w formie posiłku oraz pomoc w formie świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności. Pomocy w postaci posiłku udzielono 332 osobom, natomiast świadczenia pieniężne na zakup posiłku lub żywności przyznano 395 osobom. Poziom świadczeń w formie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności wyniósł w Gminie Kotlin 54,33% i był zbyt wysoki, co nie sprzyjało realizacji celów ustawowych Programu. Przyczyną był brak odpowiedniej bazy żywieniowej do wydawania posiłków wszystkim osobom dorosłym objętym pomocą w ramach Programu. Należy zaznaczyć, iż Gmina Kotlin nie skorzystała z możliwości udzielania w ramach Programu pomocy w formie świadczeń rzeczowych w postaci produktów żywnościowych, podczas gdy pomoc rzeczowa ma duże znaczenie i winna być stosowana w sytuacjach, gdy niemożliwe jest zapewnienie posiłku.

Ad. 2

W 3 przypadkach na 31 zbadanych, udzielono posiłków przed wydaniem decyzji administracyjnych.

Przyczyną były przeszkody formalne, uniemożliwiające wydanie decyzji administracyjnych (niedostarczenie wymaganych dokumentów przez rodziców). Kierując się dobrem dzieci, udzielono im posiłków przed wydaniem decyzji administracyjnych.

Ad. 3

W 2 przypadkach na 31 zbadanych, błędnie wskazano okres na jaki przyznano świadczenie w postaci posiłku, tj.:

- decyzja nr PS 8125-1/559/11 wydana została 30 grudnia 2011 r., natomiast pomoc w postaci zakupu posiłków przyznano na okres od m-ca stycznia 2011 r. do m-ca czerwca 2011 r.;
- decyzja nr PS 8125-1/550/11 wydana została 29 grudnia 2011 r., natomiast pomoc w postaci zakupu posiłków przyznano na okres od m-ca stycznia 2011 r. do m-ca czerwca 2011 r.

Przyczyną były błędy pisarskie popełnione przez pracowników GOPS przy sporządzaniu ww. dokumentów. W konsekwencji udzielano posiłków na podstawie decyzji administracyjnych zawierających istotne wady. W trakcie trwania czynności kontrolnych, 1 czerwca 2012 r., Kierownik GOPS wydała, na podstawie art. 113 § 1 *ustawy Kodeks postępowania administracyjnego*, postanowienia, w których z urzędu sprostowała przedmiotowe błędy.

Ad. 4

GOPS nie prowadził wyodrębnionej ewidencji księgowej w zakresie wydatkowania środków z dotacji z budżetu państwa na realizację Programu. Wydatki sfinansowane z dotacji ewidencjonowano łącznie z wydatkami dokonywanymi ze środków własnych gminy na realizację Programu na kontach księgowych: 130-852-85295-3110-01, 130-852-85295-3110-03 oraz 130-852-85295-4210-02, co było niezgodne z § 6 Porozumienia zawartego 14 stycznia 2011 r. pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim a Gminą Kotlin oraz art. 152 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Przyczyną nieprawidłowości był brak wiedzy Głównego Księgowego GOPS o konieczności prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej wykorzystania środków z dotacji udzielonej na realizację Programu. W konsekwencji, księgi rachunkowe GOPS nie odzwierciedlają rzeczywistych kwot wydatków na realizację Programu z uwzględnieniem źródła ich finansowania.

Ad. 5

Ze środków pochodzących z dotacji z budżetu państwa dokonano zakupu wyposażenia, pomimo iż w Porozumieniu zawartym 14 stycznia 2011 r. pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim a Gminą Kotlin oraz w aneksach, w ramach przyznanej dotacji nie wyodrębniono kwoty przeznaczonej na utworzenie nowego lub wyposażenie istniejącego punktu przygotowywania lub wydawania posiłków. Wyposażenie zakupiono na potrzeby punktu przygotowywania posiłków w Szkole Podstawowej w Woli Książęcej. Kwotę 2 627,00 zł pochodzącą z dotacji wydatkowano na zakup szatkownicy do warzyw oraz naświetlacza szufladowego (sterylizatora przeciw salmonelli), co potwierdza faktura VAT nr FSK 1111/05141 z 22 listopada 2011 r. W trakcie kontroli ustalono, że zakupione wyposażenie znajduje się w pomieszczeniach kuchennych Szkoły Podstawowej w Woli Książęcej, zostało ujęte w księdze inwentarzowej placówki oraz jest oznakowane poprzez umieszczenie indywidualnych numerów inwentarzowych. Zakup wyposażenia był niezbędny do przygotowywania posiłków z zachowaniem norm higienicznych.

Przyczyną nieprawidłowości był brak należytego przepływu informacji pomiędzy Urzędem Gminy a GOPS oraz brak doświadczenia zawodowego Kierownik GOPS, która objęła stanowisko z dniem 1 czerwca 2011 r. Z ww. przyczyn Gmina Kotlin nie wystąpiła do Wojewody Wielkopolskiego o uwzględnienie, w ramach dotacji, środków na wyposażenie istniejącego punktu przygotowywania posiłków.

W konsekwencji opisanej nieprawidłowości Wojewoda Wielkopolski, jako koordynator Programu w województwie, nie posiadał pełnych informacji na temat rozwoju bazy żywniowej w Gminie Kotlin, co uniemożliwiło należyte monitorowanie skuteczności działań realizowanych w ramach Programu na terenie całego województwa.

Ad. 6

W sprawozdaniu z realizacji Programu za okres I – XII 2011 r. wykazano niepoprawne dane w Dziale IV: *Pozostałe koszty*, ponieważ nie wyodrębniono kosztu doposażenia punktu przygotowywania posiłków w Szkole Podstawowej w Woli Książęcej w wierszu „*Koszt utworzenia punktów wraz z doposażeniem*”.

Przyczyną był brak należytej staranności pracownika GOPS przy sporządzaniu dokumentu. Na skutek opisanej nieprawidłowości niemożliwe było sporządzenie rzetelnego sprawozdania z realizacji Programu dla całego województwa wielkopolskiego.

Ponadto, w wyniku kontroli stwierdzono dwa uchybienia polegające na:

1) W 29 przypadkach na 31 zbadanych, w decyzjach administracyjnych przyznających w ramach Programu pomoc w formie posiłku okres, na jaki przyznano posiłek określono w pełnych miesiącach nie wskazując konkretnej daty od której przyznano świadczenie. Ponadto, wszystkie zbadane decyzje nie określają rodzaju posiłku (tj. posiłek gorący lub kanapka) oraz jego kosztu jednostkowego.

Przyczyną uchybienia było rutynowe i niestaranne działanie pracowników GOPS przy sporządzaniu decyzji administracyjnych. Pracowano na starych wzorach decyzji, które nie były na bieżąco analizowane i odpowiednio modyfikowane. Kierownik GOPS wydając przedmiotowe decyzje nie sprawdzała dokładnie ich treści. W konsekwencji, rozstrzygnięcia ww. decyzji zawierają niepełne dane dotyczące przyznanych posiłków w zakresie: rodzaju posiłku, jego kosztu jednostkowego oraz dokładnego okresu, na jaki przyznano świadczenie.

2) We wszystkich zbadanych decyzjach administracyjnych przyznających, w ramach Programu, pomoc w formie świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności wśród powołanych podstaw prawnych nie wskazywano § 6 *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania*, który stanowi, że pomoc w formie świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności winna być przyznawana w przypadku braku możliwości zapewnienia

posiłku lub gdy przyznanie pomocy w formie posiłku byłoby nieuzasadnione z uwagi na sytuację osobistą lub rodzinną. Ponadto w uzasadnieniach ww. decyzji administracyjnych nie wskazywano przesłanek uzasadniających udzielanie pomocy w formie świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności wynikających z cytowanego przepisu.

Analiza dokumentacji stanowiącej podstawę wydania decyzji administracyjnych, o których mowa powyżej, potwierdza, że w zbadanych przypadkach istniały przesłanki uzasadniające udzielanie pomocy w formie zasiłków celowych na zakup żywności, jednakże nie zostały one konkretnie sformułowane w wywiadach środowiskowych i uzasadnieniach decyzji. Pomocy w formie świadczeń pieniężnych udzielano z następujących przyczyn:

- Gmina Kotlin nie posiada odpowiedniej bazy żywienia do wydawania posiłków wszystkim osobom dorosłym objętym pomocą w ramach Programu,
- w kilku przypadkach pomocy udzielano osobom wymagającym specjalistycznej diety,
- w kilku przypadkach pomoc w tej formie uzasadniona była sytuacją rodzinną (np. matka po urodzeniu dziecka przebywała w domu i sama przygotowywała posiłki).

Stan faktyczny został utrwalony w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym oraz załączonych do projektu wystąpienia pokontrolnego dokumentach:

Załącznik nr 1: Oświadczenie Wójta Gminy Kotlin.

Załącznik nr 2: Oświadczenie Wójta Gminy Kotlin.

Załącznik nr 3: Informacja złożona przez Wójta Gminy Kotlin.

Załącznik nr 4: Lista sprawdzająca realizację programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*.

Załącznik nr 5: Lista sprawdzająca kwartalne informacje o realizacji programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*.

Załącznik nr 6: Protokół oględzin z 31 maja 2012 r.

Załącznik nr 7: Lista sprawdzająca finansową realizację programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*.

Załącznik nr 8: Lista sprawdzająca prawidłowość udzielania świadczeń w ramach programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*.

Biorąc pod uwagę powyższe oceny i uwagi, wnoszę o:

1. Podjęcie działań zmierzających do zmniejszenia poziomu, udzielanych w ramach Programu, świadczeń w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności, co będzie sprzyjało realizacji celów ustawowych Programu.
2. Udzielanie świadczeń w postaci posiłku, z wyłączeniem pomocy określonej w art. 6a *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”*, wyłącznie na podstawie obowiązujących decyzji administracyjnych przyznających przedmiotową pomoc.
3. Staranne sporządzanie decyzji administracyjnych w celu uniknięcia pomyłek i błędów pisarskich.
4. Prowadzenie przez GOPS wyodrębnionej ewidencji wykorzystania środków z dotacji na realizację Programu, stosownie do zapisów Porozumienia zawartego z Wojewodą Wielkopolskim oraz art. 152 ust. 1 *ustawy o finansach publicznych*.
5. W przypadku konieczności dokonywania ze środków z dotacji zakupu wyposażenia dla punktów przygotowywania lub wydawania posiłków, zapewnienie należytego przepływu informacji pomiędzy Urzędem Gminy a GOPS, co umożliwi Wojewodzie Wielkopolskiemu prawidłową koordynację Programem oraz należyte monitorowanie skuteczności działań realizowanych w ramach Programu na terenie całego województwa.
6. Rzetelne i uważne sporządzanie sprawozdań z realizacji Programu w celu uniknięcia błędów, co umożliwi opracowanie poprawnego sprawozdania z realizacji Programu dla całego województwa wielkopolskiego.
7. Wskazywanie w rozstrzygnięciach decyzji administracyjnych przyznających pomoc w formie posiłku pełnych danych dotyczących przyznanych posiłków w zakresie: rodzaju posiłku, jego kosztu jednostkowego oraz dokładnego okresu, na jaki przyznano świadczenie.
8. Wskazywanie wśród powołanych podstaw prawnych w decyzjach administracyjnych przyznających pomoc w formie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności § 6 *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania*.
9. Wskazywanie w wywiadach środowiskowych stanowiących podstawę wydania decyzji administracyjnych, o których mowa powyżej oraz w uzasadnieniach tych decyzji przesłanek uzasadniających udzielanie pomocy w formie świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności wynikających z § 6

rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania.

Proszę o przekazanie informacji o sposobie wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia w terminie **30 dni** od daty doręczenia niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Z poważaniem

/Z up. Wojewody Wielkopolskiego

Przemysław Pacia

Wicewojewoda Wielkopolski